

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2013CC347
Zaaknummer Klachtencommissie 2011T264

datum uitspraak 29/07/2013

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
juridisch adviseur: mr. M.A.T. Hillenaar-Cöp, advocaat te Nijmegen,

te voldoen door:

de Congregatie Broeders van Onze Lieve Vrouw van Lourdes,
gevestigd te Eindhoven,
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door twee personen verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 14 mei 2013, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 14 maart 2013 met zaaknummer 2011T264, waarin het seksueel misbruik gepleegd door twee personen, te weten door wijlen [naam] (hierna te noemen: broeder [naam]), alsmede door wijlen [naam] (hierna te noemen: broeder: [naam]) gegrond is verklaard. Ook is ter griffie ontvangen de brief van 26 april 2013, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaringen over te nemen. Tevens is het door verweerder ingevulde antwoordformulier door de griffie ontvangen.

1.2 Namens verzoeker heeft mr. Hillenaar bij brief van 28 mei 2013 een korte toelichting gestuurd op de levensloop en de arbeidsongeschiktheid van verzoeker en meegedeeld dat verzoeker om gezondheidsredenen wenst af te zien van het aanleveren van nadere informatie omtrent vermogensschade. Bij brief van 12 juli 2013 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie te kennen dat de aanvraag definitief is ingedeeld in categorie 5, als uitzonderlijk misbruik en dat zij de wens van verzoeker om af te zien van een nadere onderbouwing van vermogensschade respecteert. Verweerder heeft bij brief van 13 juli 2013 gereageerd.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

2.1 Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende door twee personen gepleegde seksueel misbruik jegens verzoeker, die vanaf zijn vijfde of zesde jaar samen met zijn broer gedurende circa zes jaren in het [internaat] te [plaats] was ondergebracht.

2.2. a *misbruik door broeder [naam]*

In het [internaat], alwaar verzoeker verbleef, was broeder [naam] het hoofd van de keuken. Om die reden werd hij ook wel 'broeder [bijnaam]' werd genoemd. Broeder [naam] gaf tevens leiding aan de drumband bij de Harmonie.

Verzoeker is gedurende de periode dat hij in het [internaat] te [plaats] verbleef meerdere jaren door broeder [naam] seksueel misbruikt. Het misbruik bestond eruit dat verzoeker veelvuldig door broeder [naam] onzedelijk werd betast en gestreeld aan zijn geslachtsdelen, dat broeder [naam] tegen hem is opgereden, dat hij meermalen broeder [naam] (oraal) heeft moeten bevredigen en dat hij bovendien meermalen anaal is verkracht, waarbij broeder [naam] met zijn vinger als ook met diverse voorwerpen bij verzoeker binnendrong.

Het seksueel misbruik vond niet alleen plaats in het [internaat] en tijdens de diverse weekendjes-weg en het jaarlijkse kamp, maar ook tijdens de optredens van de Harmonie elders in Nederland en in het buitenland. Niemand van de jongens - ook verzoeker niet - durfde wat te zeggen over het seksueel misbruik, omdat het duidelijk was dat zij anders van allerlei zaken zouden worden buitengesloten, zoals van deelname aan de Harmonie en van optredens in bijvoorbeeld Parijs of London.

2.2. b *misbruik door broeder [naam]*

Broeder [naam] is vanaf 1959 overste geworden in het [internaat]. Verzoeker is gedurende een periode van ongeveer zes jaren zeer frequent door broeder [naam] op een ernstige en vergaande wijze seksueel is misbruikt. Dit seksueel misbruik bestond uit: onzedelijk betast worden aan zijn intieme delen, het (oraal) moeten bevredigen van broeder [naam], urenlang naakt op handen en voeten naast broeder [naam] moeten zitten en 'lopen' met een riem om zijn nek, het vastbinden van de teelballen, en bovendien (op verschillende manieren) anaal verkracht worden door broeder [naam] met gebruikmaking van diverse voorwerpen, alsmede penetratie met diens penis. Verzoeker is door broeder [naam] in het kader van het seksueel misbruik ook op diverse wijzen mishandeld. Zo werd hij regelmatig geslagen op zijn lichaam, maar ook op zijn intieme delen. Hierdoor zat verzoeker regelmatig onder de blauwe plekken. Hij mocht dan niet mee zwemmen, opdat zijn blauwe plekken voor andere jongens verborgen bleven. Verzoeker was als het ware 'bezit van de broeders, een seksslaaf', zoals verzoeker onder 2.1 in het advies van de Klachtencommissie het heeft omschreven.

Het seksueel misbruik vond plaats in de kamer van broeder [naam], in het [internaat], in de huizen in [plaats] en [plaats] tijdens de uitstapjes/weekendjes-weg en ook tijdens wandelingen in het bos.

2.2.c *m.b.t. het misbruik door beide broeders*

Verzoeker was bij aanvang van het misbruik 6 jaar en hij was toen nog maar kort ervoor in het [internaat] geplaatst. Verzoeker is door beide broeders gedurende meerdere jaren zeer frequent seksueel misbruikt en vernederd. Dit misbruik heeft, met name tijdens de 'weekendjes-weg' in [plaats] zeer extreme vormen aan genomen. Het misbruik vond ook plaats in het bijzin van andere jongens. Verzoeker heeft op enig moment aan zijn moeder durven vertellen dat hij door broeders seksueel werd misbruikt, maar zij kon hem niet geloven.

Vast staat -aldus de Klachtencommissie in overweging 4.5 van haar advies- dat het seksueel misbruik een verwoestende werking heeft gehad op het leven van verzoeker. Vast staat ook dat verzoeker reeds in de jaren tachtig/negentig zijn verhaal tegenover de politie en verweerder heeft verteld en dat hij in de jaren 1996/1997 en in 2004 een klacht heeft ingediend bij Hulp en Recht, de voorganger van de Klachtencommissie.

3. Het bewijs en categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie d.d. 14 maart 2013, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen broeder [naam] en broeder [naam] met zaaknummer 2011T624, waarin de klacht gegrond is verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

3.2 Uitgangspunten bij meerdaderschap

In zijn algemeenheid merkt de Compensatiecommissie in dit kader op dat ieder slachtoffer, ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd, aanspraak heeft op één vergoeding en dat die vergoeding nooit meer bedraagt dan €100.000,-. Blijkens de toelichting op de Compensatieregeling (paragraaf De categorieën, 4e alinea) geldt alleen de hoogste categorie in het geval dat het seksueel misbruik door meerdere daders binnen verschillende categorieën valt.

De Compensatiecommissie ziet geen grond om een slachtoffer dat door meerdere daders is misbruikt meerdere aanvragen te geven en daarmee het plafond binnen één bepaalde categorie te overstijgen, terwijl voor een slachtoffer dat door één dader meerdere keren is misbruikt wel het plafond zou gelden van de desbetreffende categorie. Het enkele feit dat sprake is van misbruik door meerdere daders, ziet de Compensatiecommissie wel als een verzwarende omstandigheid, die in zijn algemeenheid tot uitdrukking kan komen in de categorie-indeling of in het te adviseren bedrag.

Ten overvloedige merkt de Commissie op dat, hoewel hier sprake is van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

3.3 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan, zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat zowel het door broeder [naam] aangedane misbruik als het door broeder [naam] aangedane misbruik ieder afzonderlijk beschouwd aangemerkt moet worden als 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. Dit brengt de Compensatiecommissie tot de conclusie dat de aanvraag van verzoeker voor het hem door beide broeders aangedane misbruik, gezamenlijk beschouwd, uiteraard ook als 'uitzonderlijk misbruikt' dient te worden ingedeeld.

De Commissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden, die betrekking hebben op het seksueel misbruik dat door elk van de broeders afzonderlijk is gepleegd, tenzij anders is vermeld:

- Het misbruik ving aan op de zeer jonge leeftijd van zes jaar.
- Het misbruik heeft zeer lang voortgeduurd, te weten gedurende circa zes, althans meerdere jaren.
- Het misbruik bestond uit betasting van intieme delen, (orale) bevrediging, het op verschillende manieren, zoals onder 2.2 hiervoor vermeld, verkrachten van verzoeker.
- Het misbruik heeft zeer frequent plaatsgevonden.
- Het misbruik ging gepaard met een vorm van chantage.
- Het misbruik heeft onmiskenbaar een rol gespeeld in de psychische/psychiatrische problematiek van verzoeker.
- Het misbruik nam -zeker daar waar het het seksueel misbruik door broeder [naam] betrof- zeer extreme vormen aan.
- Beide broeders waren op de hoogte van de verhoogde kwetsbaarheid van verzoeker nu verzoeker immers als zeer jong kind tezamen met zijn broertje in het tehuis was geplaatst.
- Het misbruik door broeder [naam] ging gepaard met zeer ernstige vernederingen en lichamelijke mishandelingen, waaronder slaag en afknellen van de intieme delen.
- Er is sprake geweest van twee daders, die individueel en onafhankelijk van elkaar verzoeker seksueel hebben misbruikt, hetgeen de Compensatiecommissie, afgezien van de grotere omvang van het fysiek gepleegde seksueel misbruik, ook in mentaal opzicht als een verzwarende omstandigheid beschouwt.
- Het misbruik ging gepaard met buitenissige vormen van machtsmisbruik.
- Het misbruik vond veelal plaats in een setting waarbij meerdere jongens werden misbruikt.
- Het feit dat de moeder van verzoeker -toen verzoeker haar over het misbruik had verteld- verzoekers verhaal niet kon geloven, heeft geleid tot een verergering van de gevoelens van machteloosheid en eenzaamheid van verzoeker, hetgeen de Compensatiecommissie beschouwt als een voor verzoeker verzwarende omstandigheid.

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

4.1 algemeen

De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker over vermogensschade en causaal verband

4.2 Namens verzoeker heeft mr. Hillenaar in haar brief van 28 mei 2013 kort vermeld dat verzoeker wegens psychische klachten in 1992 en vervolgens in 1999 arbeidsongeschikt is geworden. Ook heeft verzoeker vele behandelingen en therapieën gevolgd. Naast materiële schade heeft het hem aangedane misbruik ook geleid tot groot leed in zijn persoonlijk leven. Samenvattend stelt verzoeker dat de door hem geleden schade het maximaal toe te kennen bedrag ruimschoots overschrijdt.

standpunt verweerder over vermogensschade en causaal verband

4.3 Verweerder heeft bij brief van 13 juli 2013 gereageerd en verklaard dat verondersteld kan worden dat het seksueel misbruik zowel in het persoonlijke als arbeidzaam leven van verzoeker schade heeft veroorzaakt. Verweerder vermeldt daarbij zich er van bewust te zijn dat het aangedane leed niet ongedaan te maken is, maar wenst zijn excuses jegens verzoeker te onderstrepen door betaling van een door de Compensatiecommissie te bepalen bedrag aan compensatie.

overweging compensatiecommissie over omvang schade

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van uitzonderlijk misbruik als bedoeld in categorie 5 van artikel 5, geldt niet -aldus de toelichting- de voorwaarde van het zonder gerede twijfel aanwezig zijn van een verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade.

Gezien de uitzonderlijke ernst van het bovengenoemd seksueel misbruik en gezien de bijkomende verzwarende omstandigheden, ligt in de visie van de Compensatiecommissie substantiële (vermogens) schade als gevolg van het misbruik in dit geval voor de hand, terwijl verzoeker onder de omstandigheden van dit geval ook aanspraak heeft op een aanzienlijke immateriële compensatie. Daarbij speelt mee dat de toekenning van compensatie niet alleen bedoeld is voor min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.5 Met name de aard, de duur, de frequentie en het volstrekt respectloze karakter van de opzettelijk jegens de toen nog zeer jeugdige en weerloze verzoeker door twee personen gepleegde zeer ernstige misdrijven, brengen mee dat binnen de categorie 'uitzonderlijk misdrijf', er hier sprake is van een wel zeer bijzondere vorm van misbruik. Waar verzoeker op bescherming en liefdevolle behandeling en verzorging had moeten kunnen rekenen, werd hij geconfronteerd met structureel ernstig seksueel misbruik vervlochten met geestelijke en lichamelijke mishandeling en vernedering in het kindertehuis, alwaar hij voor zijn welzijn was geplaatst.

4.6 Over de fysieke mishandelingen gepleegd door broeder [naam], waarvan verzoeker herhaalde malen slachtoffer is geweest, merkt de Compensatiecommissie het volgende op. De tekst en de strekking van de Compensatieregeling (gelet op artikel 1 sub c, artikel 2 en de eerste twee hoofdstukken van de Toelichting) maken duidelijk dat Compensatiecommissie heeft te beslissen over de compensatie wegens seksueel misbruik. Voor zover er in dat kader tevens sprake is van fysiek geweld kan dat bij de toekenning een rol spelen. Anders dan de Klachtencommissie in haar advies onder 4.8 overweegt, is de Compensatiecommissie van oordeel dat het fysieke mishandeling wel een aspect is dat mee dient te wegen bij de bepaling van het smartengeld juist omdat deze fysieke mishandeling plaatsvond in het kader van het seksueel misbruik.

4.7 Zoals in 4.4 overwogen, ligt in een geval als het onderhavige -zoals ook de Toelichting in de Compensatieregeling op categorie 5 aangeeft- het voor de hand ook substantiële vermogensschade aanwezig te achten. Zij baseert dit oordeel op de bijzondere en verzwarende omstandigheden van het onderhavige uitzonderlijk misbruik zoals onder 3.3 vermeld, evenals op de namens verzoeker overgelegde informatie, waaruit blijkt dat sprake is van langdurige en herhaalde periodes van arbeidsongeschiktheid van verzoeker. Hoewel de achterliggende reden van de arbeidsongeschiktheid van verzoeker vanaf 1992 en voorts vanaf 1999 niet is vast te stellen, is de Compensatiecommissie van oordeel dat de geleden en nog te lijden materiële en immateriële schade toerekenbaar aan het seksueel misbruik in het onderhavige geval zo aannemelijk is dat de betaling van het maximale bedrag dat de Compensatieregeling kent,

geadviseerd dient te worden. Daarbij wordt opgemerkt dat verweerder bij brief van 13 juli 2013 heeft verklaard zich te refereren aan het oordeel van de Compensatiecommissie.

4.8 Alle feiten en omstandigheden afwegend, is de Compensatiecommissie van oordeel dat betaling van een het maximale bedrag van € 100.000,- voor geleden materiële en immateriële schade geadviseerd moet worden.

4.9 Verzoeker heeft een nota overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. Krachtens artikel 22 van de Compensatiecommissie komen de redelijke kosten rechtsbijstand gemaakt in de procedure ten overstaan van de Compensatiecommissie voor vergoeding in aanmerking. De Compensatiecommissie is van oordeel dat de in rekening gebrachte uren vanaf het indienen van de aanvraag voor compensatie voor vergoeding in aanmerking komen, hetgeen resulteert in een te adviseren bedrag van € 1.842,33.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijke seksueel misbruik' en dat het hierna te vermelden bedrag voor betaling in aanmerking dient te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik en adviseert verweerder een bedrag van € 100.000,- te betalen aan verzoeker alsmede ter zake van kosten van rechtsbijstand een bedrag van € 1.842,33 te betalen aan de rechtsbijstandverlener van verzoeker, beide bedragen te betalen binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak.

Deze beslissing is geweest door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J. M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S. -van C., griffier, op 29/07/2013 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter